

Формування в учнів комунікативної компетенції на уроках польської мови

Ткачук С.М., Плосківська ЗОШ I – III ступенів

Комунікативна компетенція – це поєднання навичок успішного спілкування і взаємодії однієї людини з іншими. До цих навичок належать грамотність мови, володіння ораторським мистецтвом і здатність налагодити контакт з різними типами людей. Також комунікативна компетенція – це володіння певними знаннями і вміннями.

Список необхідних складових для успішного спілкування залежить від ситуації. Наприклад, взаємодія з іншими особами у формальній обстановці являє собою набір більш строгих правил процесу обміну інформацією, ніж розмова в неформальній обстановці. Тому комунікативна компетенція ділиться на формалізовану і неформалізовану. Кожна з них має свою систему вимог і включає в себе ряд компонентів. Без них неможливе формування комунікативної компетенції. До них належать багатий лексикон, грамотна усна і письмова мова, знання і застосування етики, стратегій спілкування, вміння налагоджувати контакт з різними типами людей і аналізувати їх поведінку. Також до цих компонентів відносимо здатність залагоджувати конфлікти, вислуховувати співрозмовника і проявляти до нього інтерес, упевненість в собі і навіть акторська майстерність.

Іншомовна комунікативна компетенція як запорука успіху в умовах глобалізації

У наше століття глобалізації важливу роль в професійному та особистісному зростанні відіграє знання іноземних мов. Іншомовна комунікативна компетенція включає в себе не просто використання базового лексикону, а й знання розмовних, професійних слів і виразів, уявлення про культуру, закони і поведінку інших народів. Це особливо актуально в сучасному суспільстві, яке стало більш мобільним і має міжнародні контакти всіх рівнів. До того ж іноземні мови здатні розвивати мислення, піднімати як освітній, так і культурний рівень учнів. Іншомовна комунікативна компетенція затребувана в багатьох сферах професійної діяльності.

Тому вивченню іноземних мов і культури інших народів приділяється особлива увага в освітніх установах.

Школа – стартове місце для розвитку комунікативної компетенції

Середня освіта є фундаментом, за допомогою якого людина отримує необхідні знання про життя в суспільстві. Школярів з перших днів вчать за певною системою, щоб комунікативні компетенції учнів дозволяли їм взаємодіяти з іншими членами суспільства і бути успішними в будь-якому соціальному середовищі. Дітям демонструють, як писати листи, заповнювати анкети, висловлювати свої думки усно і письмово. Вони вчаться дискутувати, слухати, відповідати на питання і аналізувати різні тексти рідною, державною та іноземною мовами.

Розвиток комунікативної компетенції дозволяє школярам почуватися більш впевненими. Адже спілкування – це основа взаємодії між людьми. Тому формування комунікативної компетенції – першочергове завдання у сфері навчання.

Етика спілкування у формуванні комунікативної компетенції

Одним з компонентів для розвитку навичок спілкування є етика. До неї також належить і етикет спілкування. Дитина з дитинства повинна дізнатися від дорослих, яка поведінка прийнятно і як спілкуватися в тому чи іншому середовищі.

Від комунікативної компетенції залежить майбутнє кожної людини, адже всі ми живемо в соціальному середовищі, яка диктує нам певні правила поведінки. Ще з раннього дитинства слід задуматися про правильне виховання своїх чад, якщо ви хочете, щоб ваша дитина була успішною і мав активну життєву позицію. Тому всі компоненти комунікативної компетенції повинні враховуватися батьками, родичами, вихователями та педагогами під час навчання школярів і проведення часу з ним.

Способи розвитку комунікативної компетенції

Навички спілкування іноземною мовою повинні постійно розвиватися комплексно. Бажано, щоб учень щодня пізнавав щось нове і поповнював свій іншомовний лексикон. Також потрібно розвивати грамотність. Необхідно навчити дитину не тільки правильно писати, а й говорити та аналізувати.

Для формування комунікативної компетенції школяра необхідно прищепити йому любов до знань. Широкий кругозір, начитаність тільки збільшують

словниковий запас, формують чисту красиву мову, вчать дитину роздумувати і аналізувати іноземною мовою.

Комунікативна компетенція поліпшується в рази, коли школярі проходять курси акторської майстерності, беруть участь в постановці спектаклів, концертів.

Роль читання у формуванні комунікативної компетенції

Хорошим середовищем для розвитку навичок спілкування іноземною мовою є бінарні уроки – уроки польської мови та літератури. Особливе місце на них займає читання книг. Варто постаратися прищепити учням любов до читання книг іноземною мовою, так як саме книги збагачують лексикон новими словами. Начитані діти більш грамотні, зібрані, з широким кругозором і хорошою пам'яттю. До того ж класична польська література знайомить дітей з різними героями, які є носіями культури і традицій жителів країни, мова якої вивчається. За допомогою іноземної літератури з легкістю можна зрозуміти менталітет їх жителів.

Комплексний підхід у формуванні комунікативної компетенції

Для формування іншомовної комунікативної компетенції потрібен комплексний підхід, що забезпечує оволодіння учнями навичками спілкування іноземною мовою.

Система для розвитку комунікативної компетенції включає в себе мовні, мовленнєві, соціокультурні, компенсаторні і навчально-пізнавальні аспекти, кожен з яких складається з певних компонентів. Це знання мови, граматики, стилістики, збагачений словниковий запас, широкий кругозір. Також це вміння висловлюватися і завоювати аудиторію, вміння відповідати, взаємодіяти з іншими особами, вихованість, толерантність, знання етики і багато іншого.

Комплексний підхід повинен застосовуватися не тільки в стінах школи, а й вдома, адже дитина там проводить чимало часу. І батьки, і вчителі повинні розуміти всю важливість володіння комунікативними навичками. Від них залежить як особистісний, так і професійне зростання людини.

Зміни в системі освіти для поліпшення комунікації школярів

Варто відзначити, що в останні роки навчання зазнало ряд змін і підхід до нього сильно змінився. Поліпшенню комунікативних якостей школярів приділяється велика увага. Адже учень повинен закінчити середню освіту вже готовим до

дорослого життя, а значить, вміти взаємодіяти з людьми, які є носіями іноземної мови. Саме з цієї причини вводиться нова система викладання.

Тепер школа сприймається як навчальний заклад для отримання не тільки знань, а й розумінь. І на перше ставлять не інформацію, а комунікацію. У пріоритеті виступає особистісний розвиток учнів. Іншомовна комунікативна компетенція включає в себе особистісні, пізнавальні, комунікативні та регулятивні дії, спрямовані не тільки на поліпшення адаптації в суспільстві кожного учня, а й на збільшення прагнення до знань. З таким підходом до навчання сучасні школярі вчаться бути активними, товариськими, що робить їх більш адаптованими до життя навіть у іншомовному суспільстві.

Отже, нова система освіти допомагає школярам не просто стати старанними, але також відчувати себе частиною суспільства. Вона залучає дітей до процесу навчання, їм стає цікаво пізнавати і застосовувати свої навички на практиці.

Однак варто пам'ятати, що формування іншомовної комунікативної компетенції учнів включає не тільки знання і навички. Для формування комунікативної компетенції необхідно всебічний розвиток дітей та правильний підхід до виховання і навчання підростаючого покоління.

